

Cei care zi de zi într-o notorietate relativă, uneori aproape de anonim, trudesc din greu în teatru, și seară de seară dau conștiincios piept cu publicul, câștigând sau pierzând „la puncte”, sînt adesea descoperiți și răsfățați de masa spectatorilor prin intermediul artelor concurente, acele uriașe mașini devoratoare de talente, și totodată rampe de lansare: filmul, televiziunea, radioul. Ne-am adresat cîtorva vedete consacrate, și unora — credem — în devenire, ale marelui și micului ecran, ale microfonului, și am încercat să conturăm cu ajutorul lor, o hartă a preocupărilor artistice cu confluențe și disjunții, cu drumuri principale și căi lăturalnice, cu treceri libere și obstacole, pășind pe terenul „nimănu”, la frontiera acestor „state” rivale și aliate...

Actorul dincolo de scena dramatică

AMZA

PELLEA

— În ce măsură v-au ajutat rolurile și experiența teatrului, în film?

— Aș spune că, în stadiul actual al cinematografiei noastre, teatrului îi revine un rol substanțial în antrenarea actorilor: în primul rînd să vadă rolul în ansamblu, căci pentru cel lipsit de experiența scenei, fărîmițarea personajului în filmări, niciodată cronologic succesive, ridică mari obstacole...

— Există probabil și o relație inversă... În ce măsură filmul servește jocului de teatru?

— Diferența între teatru și film rezidă în mijloacele de exprimare; în principal le unește sinceritatea, credința în adevărul personajului. Pe scenă, ca și pe platou, trebuie să fii convins de autenticitatea ficțiunii. Uneori însă, practica teatrală devine un adevărat balast pentru film. Actorilor le trebuie o adevărată perioadă de acclimatizare (care din păcate nu există) în fața aparatului de filmat; de aici, o încordare permanentă să nu fii teatral, să nu aduci artificialul în cadru. Din acest punct de vedere consider filmul o adevărată școală necesară actorului de teatru. Filmul te ajută să aduci pe scenă tonul cotidian, sincer, spălat de efecte, naturalețea... Teatrul însă înobilează.

Amza Pellea-Decebal: „Ne lipsesc filmele de actualitate”

Am o mare bucurie cînd, după o perioadă îndelungată de filmări, joc teatru.

— În ierarhia satisfacțiilor artistice, în ce ordine clasați filmul și teatrul?

— Teatrul e o pasiune, filmul e un viciu, dar numai împreună îmi oferă acea mare bucurie necesară liberei respirații actoricești. La teatru mă bucur fiindcă simt sala, aud trosnetul scaunelor și fîșiitul batistelor... Aud tăcerea plină de semnificații a pauzelor... Filmul îți dă satisfacția de a fi ție însuți

spectator, și încă unul critic! De obicei, văzându-te, nu te plăci niciodată!

— *Cum se conturează raporturile interpretului cu regizorul în teatru și film?*

— Rolul regizorului e mai mare în film decât în teatru. Dacă un spectacol de teatru se poate împlini și fără prezența unui regizor, filmul rămâne exclusiv artă regizorală. *Foarfecea hotărăște totul*. Prin montaj, jocul actorului, fie el cât de bun sau cât de prost, se poate transforma oricând în contrariul său. În film, actorul este într-adevăr definitiv subordonat regizorului. Pe scenă, însă în seara spectacolului, eu țin hăturile în mână. eu conduc jocul, câteodată mai bine, câteodată mai rău...

— *Ați hazarda o comparație între filmul românesc și teatrul românesc?*

— E greu de făcut asemenea comparații, fiindcă teatrul românesc este un fenomen de cultură de sine stătător, se bazează pe tradiții, are un profund specific național și o școală a sa, categorică, în timp ce filmul românesc ca entitate artistică, nu există. Ne lipsesc încă filmele de actualitate! Filmul istoric care abundă, și eu sînt primul să simt asta —, ne este pe undeva un refugiu. Remarc doar, că cu cât sondăm epoci mai îndepărtate, cu atât le vedem mai clar, iar cu cât ne apropiem de timpurile noastre, evenimentele și oamenii se conturează mai nebulos...

— *Într-un timp ați fost considerat un reprezentant al personajelor pozitive. Ce con-*

cluzii ați tras, și mai trageți încă, din înțelegerea cu piesa și scenariul de actualitate?

— Nebuloasa despre care vorbeam, tangentă oarecum la realitate, s-a împlinit adesea cu liniaritatea; regret că dramaturgia și scenariile, desigur, nu oferă sau nu mi-au oferit mie, personaje destul de complexe, destul de puternice și de nuanțate. Dacă un personaj face întotdeauna ceea ce spune și confirmă întotdeauna ceea ce face, devine cu totul neinteresant...

— *Acum filmăți Mihai Viteazul; desigur, nu e un rol de actualitate, ci se încadrează în seria personajelor istorice în care ați excelat...*

— Sper ca Mihai să nu semene cu Decebal. E dificil să vorbești despre un rol cât timp sînt încă legat cu toate frînghiile de el. Ca un amănunt, vreau să spun că, din copilărie, am nutrit o adevărată pasiune idolatră pentru acest personaj, iar în adolescență am și elaborat un scenariu, urmînd ca bineînțeles eu să fiu regizorul filmului despre Mihai Viteazul (visul meu a fost regia de film, dar la admitere m-au trimis la actorie). Mihai Viteazul este un rol extrem de dificil cu puncte obligatorii de trecere. Precum spune Iorga, acest om a făcut în șapte ani, ceea ce părea de nefăcut într-un veac! Greu de redat pe ecran. Mi-am propus să joc cu o mare simplitate; cadrul, personajele, costumele fiind de epocă, e necesar ca jocul să contrasteze cu „istoria veche“... ...Frazarea, ținuta, gestul, cuvîntul, să se purifice de balastul istoric pentru a se putea înscrie în adevărul fără timp al artei...

STELA POPESCU

— *Te-ai reîntors, așadar, în teatru!*

— M-am întors și vreau să și rămîn în teatru, după acest intermezzo de șase ani la revistă. E o perioadă în care mă mîndresc, fiindcă a contribuit la formarea mea multilaterală...

— *În ce împrejurări ai părăsit scena dramatică?*

— După cîteva stagioni la Brașov, unde am jucat roluri în deosebi tragice, am plecat la revistă, solicitată fiind, dar și în speranța că se va crea o secție de comedie muzicală. Comedie muzicală n-am jucat, în schimb am avut succes! Poate fiindcă neavînd datele unui tip comic de estradă, ci fiind o actriță obișnuită, cu un fizic obișnuit, a trebuit să creez pentru revistă un gen special. Se spune că eu continui tradiția

Micii Apostolescu, pe care n-am văzut-o niciodată. M-am format deci ca o actriță de caracter, am evitat să mă aduc pe mine în scenă, cum procedează de pildă Puiu Călinescu sau Zizi Șerban. Am accentuat mereu compoziția și resursele profesionale, actoricești. Ultimul spectacol *Femei... femei... femei...* mi-a oferit posibilitatea unor multiple compoziții; este un spectacol clasic pentru o vedetă feminină, în spiritul și în tradiția revistei noastre...

— *Ce consideri că ai câștigat din experiența teatrului muzical?*

— O mai mare ușurință de a-mi apropia publicul; puterea de a anihila opacitatea celui de al patrulea perete; o mai mare încredere în mine și în forța dialogului cu sala, și, desigur, antrenarea datelor necesare pentru ca un actor să devină total: cîntecul, dansul, mișcarea. Revista îți mai antrenează o anume sinceritate indispensabilă genului, o anumită tehnică în elaborarea unei tipologiei comune, de care are absolută nevoie omul din stal. La spectacolele de revistă vine într-adevăr ceea ce numim marele public. Acolo ca să plăci, ca să fii crezut, trebuie să fii simplu, direct, să știi să spui o poantă, sau să zici lucrurilor pe nume. Consider revista un gen foarte interesant, și chiar dacă la noi ea nu se dezvoltă exact în direcția necesară, rămîne totuși un suport al actualității imediate. Fără îndoială, revista ar trebui să devină un teatru politic, agitatoric, un teatru al pamfletului și al caricaturii de mai mare eficiență politică...

— *În concluzie, revista nu ți-a dăunat în dezvoltarea artistică...*

— Nu plec deziluzionată de la revistă. Cred că intru într-o altă etapă profesională, nouă și necesară. Mă înscriu printre actorii care sînt pasionați de teatrul contemporan, de teatrul de actualitate. Mă solicită mai puțin teatrul clasic, mă văd mai puțin jucînd roluri de epocă; ceea ce nu înseamnă că actorii trebuie etichetați în tipare strîmte sau trimiși să evolueze pe cite un singur coridor. Trecurile de la un rol la altul, de la un registru la altul nu pot decît să împropăteze mijloacele lor de expresie.

— *Vorbînd de mijloace, ești prezentă foarte des pe unde radiofonice. Crezi că radioul poate contribui la formarea actorului sau dimpotrivă îi diminuează resursele?*

— Experiența teatrului radiofonic mi se pare extrem de utilă actorului. Îi dezvoltă știința de a exprima totul prin glas; radioul șlefuieste nuanțele, împinge actorul ca prin voce. — nu prin modulație ci prin intenție, — să transmită gama celor mai complexe stări. De asemenea, îl face mai perspicace, mai rapid, îl obligă să se acordeze într-un

Stela Popescu: „Drama-revista și retur”

timp record echipei, să lucreze orice text într-un timp limită și inevitabil restrîns. Am interpretat la radio roluri extrem de variate, am jucat „la copii”, la emisiuni magazin, distractive, la teatru la microfon. Recent am interpretat rolul titular din *Katherine von Heilbron* de Kleist.

— *Și televiziunea?*

— La crearea mea ca vedetă au contribuit foarte mult radioul și televiziunea; televiziunea, în special. Încă din institut eram solicitată la emisiunile muzicale ale televiziunii. Acolo mi-am cultivat unele aptitudini latente; în același timp, televiziunea e primejdiașă pentru actor; utilizîndu-l prea des și fără discernămint, adesea îl devalorizează. Cei de la televiziune se obișnuiseră într-un timp să mă folosească în chip de prezentatoare, ceea ce m-a făcut să renunț pentru o vreme la apariția pe micul ecran; cred că-mi este mai util să apar mai rar, dar să exprim de fiecare dată altceva. În curînd veți avea ocazia să vedeți un *show* filmat, care va fi ca să spun așa, un rezumat al ultimului meu an de activitate la teatrul de estradă.

— *Am omis să vorbim despre film...*

— Am jucat și în filme... destul de puține, dar am avut prilejul de fiecare dată să lucrez cu regizori, buni cunoscători ai me-

seriei, cu tehnicieni ai filmului: Gopo, care îți acordă o mare libertate de creație...

— Poate chiar prea mare...

— ...și Jean Georgescu, acest veteran al filmului românesc, cu un acut simț al comicalului și mai ales al distribuirii poantei. Totuși, între cinema și televiziune, prefer televiziunea, fiindcă micul ecran are posibilitățile de transmisie directă specifice teatrului și doar mijloacele tehnice aparțin filmului. Eu cred în cursivitatea momentului artistic. Personal îmi este indispensabilă, iar televiziunea îți oferă prilejul jocului neîntrerupt...

— Revii așadar, în teatru, îmbogățită, aducând în bagaje, cum s-ar spune, de toate...

— Am mai spus că sînt încîntată de această reîntoarcere. Printr-o întîmplare fericită am fost solicitată să joc la teatru

pe care-l visam dintotdeauna, la Teatrul de Comedie. De asemenea, am avut șansa să „debutez” în teatrul bucureștean cu un spectacol Brecht, spectacol care întrunește și pretinde calitățile pe care mi le-am dezvoltat în ultimii ani: cîntecul, dansul, mișcarea, apropierea și depărtarea de rol. Mai am norocul să joc într-o distribuție excelentă, într-o garnitură de foarte, foarte buni actori... și în sfîrșit prilejul să lucrez cu un regizor ca Lucian Giurghescu. Vreau să menționez însă, că deși doresc și sper să rămîn în teatrul dramatic, aș fi încîntată să păstrez legăturile cu teatrul de revistă; mi se pare extrem de interesantă profesional, îmbinarea acestor genuri...

— Ar fi și o pierdere de neînlocuit pentru revistă — și e păcat pentru public în primul rînd! Te-ai gîndit ce se va întîmpla la revistă după plecarea ta?

— Sînt sigură că directorul Teatrului „Constantin Tănase” va pregăti o actriță tînără și va lansa o nouă vedetă!

IRINA PETRESCU

— Am impresia că în Leonce și Lena de G. Büchner, sînteți la a doua întîlnire cu Liviu Ciulei; de astă dată în teatru...

— Exact acum zece ani am debutat în filmul *Valurile Dunării*, descoperită fiind la facultatea de filologie de Liviu Ciulei. Sînt extrem de bucuroasă azi că lucrez cu Ciulei în teatru; mă farmecă și îmi impune stilul lui de repetiții, exuberanța, bucuria cu care pregătește acest spectacol care, după părerea mea, va fi un altfel de *Cum vă place*...

— Dumneata, așadar, ai venit în teatru. din film. Cred că ești o excepție printre actorii noștri, care, majoritatea, au parcurs drumul invers.

— Drumul de la teatru la film este mai simplu. În fața aparatului de filmat actorul trebuie în primul rînd să renunțe la cîte ceva, ceea ce este mai ușor decît să adauge — condiție obligatorie a interpretului de film care intră în scenă. Din ambele experiențe am sesizat defectele comune: teatrismul unor actori prost îndrumați în film, sau firescul unor interpreți de cinema insuficient antrenați pentru teatru. În ultima categorie ca exemplu m-aș da pe mine.

— Cum vă definiți, actriță de teatru sau de cinema?

— E fals să definești un actor repartizîndu-l compartimentat — teatru sau film. Ca să fii complet trebuie să poți juca și una și alta. Din păcate, la noi, încă prea puțini actori de teatru fac film. Există extrem de mulți actori excelenți, complet ignorați de cinematografie, fiindcă cinema-

tografia noastră ignoră cu desăvîrșire teatrul; ar trebui să se apropie mai mult de scenă, considerînd-o nu doar un loc de unde să-și poată recruta cadre, ci și un rezervor de experiență, de la baza de idei a unui text, pînă la modalități concrete de lucru... Regizorii îndeobște îi distribuie pe actori nu după ceea ce realizează în teatru, ci după ceea ce au făcut în filmul precedent. De aici, platitudinea unor distribuții...

La Hollywood am văzut că cei mai buni actori de film sînt reușiți la Actor's Studio, școală condusă de Elia Kazan, laborator care oferă actorului de film studiul teatrului, posibilitatea de a juca teatru, în afara publicului. Ca să se antreneze, actorii joacă pentru ei în fața membrilor clubului, dau reprezentații întregi, urmate de discuții meticuloase profesionale, un adevărat seminar de lucru. La noi nu există această continuă antrenare a actorului de film; munca în film și în teatru se face paralel și adesea discordant. Personal, am căutat să asimilez cît mai mult din ambele experiențe, nu știu cît am izbutit, dar am tras niște concluzii: teatrul impune întruchipării actoricești un caracter mai forțat, împingîndu-l spre desenarea esențelor prin îngroșare; filmul pretinde o mie de amănunte, detalierea nuanței, surprinderea gestului inefabil...

— Unde ați avut satisfacții artistice mai mari, în teatru sau în film? Ați numi un rol, reușită deplină și altul un eșec?

— Cînd fac film, vreau să joc teatru. Cînd joc teatru vreau să mă văd pe platou. La film mă obosește războiul actorului cu

Irina Petrescu: „Cînd fac film vreau să joc teatru și ... invers“

lipsa de organizare, cu improvizatia, și-mi doresc liniștea și calmul organizat al repetițiilor zilnice, cu programul lor ordonat ce duce la acumulări treptate ale rolurilor. În teatru mi se pare mult prea lung procesul de elaborare și mă cuprinde nerăbdarea, fiindcă nu-mi pot stimula imaginația pe o perioadă de lungă durată. Pe de altă parte mă inhibă fragilitatea, mai bine zis vulnerabilitatea unui spectacol de teatru care variază seară de seară în funcție de dispoziția actorilor sau a publicului. Filmul este imuabil. Se prezintă ca atare, cu toate calitățile și, mai ales, cu toate scăderile sale. De aici, concluzia spectatorului care la film e întotdeauna implacabilă, și nu se poate schimba la a doua vizionare. M-ați întrebat de rolul cel mai reușit... Cea mai bună creație a mea mi se pare fata vitregă din spectacolul Pirandello *Șase personaje în căutarea unui autor*, la televiziune... Iar eșecul rolul din filmul „Nu vreau să mă-nsor“.

— *La Televiziune ați jucat cel mai puțin...*

— Da, în total trei roluri. Dar fiecare în parte a fost o experiență pasionantă. Am lucrat un recital pe versurile Anei Blandiana, împreună cu regizorul Andrei Șerban, spectacol pe care l-am găsit ieșit din comun prin exersarea specială a mișcării, dincolo de euritmia obișnuită. Cu Letiția Popa am realizat spectacolul Pirandello, și tot ea a regizat dramatizarea după corespondența lui Cehov *Malițioasa mea fericire*, unde am interpretat rolul Olgăi Knniper Cehova. În acest spectacol, m-am întâlnit cu Sanda Toma pe care o găsesse o actriță

extraordinară, cu date de sensibilitate și umor cu totul neobișnuite... În comparație cu filmul (11 pelicule în zece ani) la televiziune am lucrat rar, dar nu regret. Consider aceste trei roluri pe micul ecran, extrem de utile profesional. Unii colegi ai mei socot televiziunea drept o muncă secundară, prilej de afirmare ușoară și de satisfacții de alt ordin... Pentru mine *un rol* la televiziune este la fel de important *ca unul* în film sau teatru. Cu toate că televiziunea noastră păcătuiește față de actori prin multe: prin ritmul extrem de alert, prin improvizatia superficială, prin dezorganizare... Aș spune că pe undeva televiziunea seamănă cu o casă de cultură, care are de toate: cerc de croitorie, cor, etc. Dar în sfârșit aceasta este o altă problemă. Televiziunea însă, adună într-o componentă fericită pentru actor, cele două modalități: teatru și film. Actorul de obicei se teme de televiziune. Mie cel puțin, mi-a fost o teamă cumplită... Lucrul pentru micul ecran presupune o tehnică specială. Dacă în teatru atenția ta e fixată pe parteneri, sau la film pe aparat, în televiziune trebuie să-ți distribuie atenția în mod perfect pe patru camere, uneori pe cite un partener și tot timpul pe suflour. În condițiile TV, relația cu partenerul se sparge. Și acest fapt este proba dificultății... Ceea ce pare pe ecran o conversație ochi în ochi, mai totdeauna se joacă spate-n spate, fiecare la camera lui. Partenerul este un sprijin indispensabil în joc, dar la televiziune nu te poți niciodată baza pe el. Să nu uităm că spectacolul TV

este un film care se face în două ceasuri, în timp ce în condițiile peliculei normale s-ar elabora în trei luni. Bineînțeles, mă refer la spectacolul televizat și nu la filmul de televiziune. De ce totuși televiziunea este atît de utilă actorului? Fiindcă îl pune în condiții inuman de grele, să ridice haltere, desigur la mod figurat, și în aceste condiții el trebuie să fie perfect pregătit profesional, să nu-și permită nicio secundă de relaxare, să aibă o continuă încordare crea-

toare, dar și una mecanică. Deci o școală dură, folositoare!

— *Cum alăturați filmul românesc teatrului nostru?*

— Mi se pare neloyal să comparăm teatrul românesc care are 150 de ani, cu filmul care numără puține decenii... În film, să zicem că am trecut de *Cișmeaua Roșie*, abia jucăm în limba română...

ION DICHISEANU

— *Dețineți în palmares atuurile popularității. Prin ce v-a ajutat formația de actor să vă remarcați în film, la televiziune și chiar în muzica ușoară?*

— Pe mine filmul m-a ajutat în teatru și nu teatrul... Am învățat să devin firesc în film, și tot acolo, cum să-mi exersez puterea de concentrare asupra rolului...

— *Cum vă preferați, actor de teatru sau de film?*

— Teatrului îi datorez mari satisfacții profesionale, mari bucurii morale. Am jucat roluri foarte frumoase. Mă gândesc la Alioșa Karamazov, la Antoniu din piesa lui Shakespeare. La teatru mă emoționează întotdeauna contactul cu publicul, dar iubesc în egală măsură și filmul, care, repet, mi-a dat firescul atît de necesar scenei. Să nu mă înțelegeți greșit, nu confund firescul artistic cu cel naturalist al străzii.

— *Continua solicitare a unui actor în emisiuni repetate, mai mult distractive decît artistice, sau distribuirea mecanică pe „gen”, în același tip de filme, nu credeți că-l devalorizează? Mă gândesc și la mulți colegi ai duminale...*

— Depinde de credința actorului, de sinceritatea cu care el se manifestă. Pentru mine, de pildă, muzica ușoară este o adevărată pasiune. Îmi comunică foarte mult și încerc prin intermediul ei să transmit ceva publicului. De asemenea, mi se pare necesar contactul permanent cu aparatul de filmat. Personal mi-au fost utile toate filmele în care am jucat, chiar dacă nivelul lor artistic nu era egal. Aș mai adăuga că actorul de teatru este limitat de scenă; filmul îi solicită o condiție fizică specială extrem de folositoare. Faptul că în film trebuie să știi să călărești, să te bați, să șofezi, să duezi ș.a.m.d., întregeste gama posibilităților de expresie.

TEOFIL VÎLCU

„Și în sfîrșit... l-am văzut și l-am ascultat... pe moșneagul gîrbov, cu plete albe, domn al Țării Românești, Mircea Voievod înfruntîndu-l pe temutul Baiazid cu o voce de duiosie și tunet, de amenințare și demnitate, voce care avea adunată în ea întreaga tabără de la Rovine... vocea lui Dumnezeu pe pămînt dăruită actorului Teofil Vilcu de la Teatrul Național din Iași. Cînd vocea aceasta impresionantă și forța actricească a

lui Teofil Vilcu vor fi descoperite și de regizorii noștri de film, sîntem convinși că cinematografia noastră își va găsi interpretul de înaltă talie pe care-l caută”.

Alecu Ivan Ghilia, „România Literară”, nr. 28/10 iunie 1969.

Cu prilejul turneului Teatrului Național din Iași la București, ne-am adresat lui Teofil Vilcu, titularul rolului Galileo Galilei, arătîndu-i rîndurile de mai sus, pe care desigur le citise.

— Faceți parte deci, din acei actori nedescoperiți încă de Columbii filmului nostru. Suferiți din pricina acestei ignorări?

— Nu sînt singurul și n-aș vrea să vorbesc despre mine, ci despre mulți alți colegi ai mei, aproape cu totul necunoscuți publicului dincolo de hotarul orașului lor. Mă gîndesc la Silvia Ghelan, o tragediană de frunte a scenei noastre, la Ștefan Dănciulescu, actor cu o gamă extrem de variată, la Ion Pavlescu, Petre Gheorghiu, Elena Bartok, Adina Popa, Vasile Cosma, Ileana Ploscaru, Dan Herdan, Cornelia Gheorghiu, Costel Constantin, și desigur la încă foarte mulți pe care nu pot să-i cuprind în această listă grăbită. Mă gîndesc la coproducțiile cinematografiei noastre care aduc de la sute de kilometri actori mai mari sau mai mici, nu întotdeauna foarte mari, și la cei care sînt mai prin preajma Buftei, dar total neglijați sau uitați. Aș vrea să menționez că din cei pomeniți mai sus sînt cîteva certe valori care ar face cinste cu adevărat filmului românesc. Cît despre mine, deși port barbă de dac sau de haiduc, n-am fost solicitat nici măcar în numeroasele figurații ale filmelor pe aceste teme. Asta nu înseamnă că aș fi acceptat să și joc...

Desigur, lista vedetelor consacrate și a celor cu valoare potențială nu se oprește aici. Afișele reprezentațiilor artistice și cele ale industriei de distracții înscriu nume prestigioase, din toate generațiile de actori; pe generice figurează în primul rînd semnături valoroase cu acoperire în talent, cinste profesională și seriozitate artistică. Cu toate acestea există mari rezerve actorești încă nevalorificate — personalități omise și talente date la o parte fiindcă inerția prejudecăților sau alte considerente, uneori extra-artistice, aduc în distribuții aceleași nume monoton repetate, aceleași chipuri și tipuri, în primul rînd în film și mai ales la televiziune. Sumarele noastre discuții ne ajută să desprindem cîteva concluzii ce merită a fi reluate într-o dezbateră: cît de necesară este, de pildă, acordarea instrumentului *teatral* la toate cheile artelor, ce rezultate fructuoase pentru organismele artistice dau necentenite transplantări de talente și transfuzii de energii, schimbul de personalități și uneori chiar de idei. Realizăm pe de altă parte stadiul încă germinativ al valorificărilor reciproce, schimbul mai degrabă unila-

Teofil Ūlcu: „Deși port barbă de dac sau haiduc, n-am fost solicitat în nici o figuratie“

teral al valorilor, circulația deocamdată în sens unic a talentelor. Mai sînt și alte realități mai puțin îmbucurătoare: în timp ce unii pe nedrept sînt menținuți în conul de umbră al anonimului, alții, arbitrar, sînt proiectați în lumină. De asemenea, ispita popularității, ambițiile ce depășesc categoria artei se arată corozive și atacă adesea, pe nesimțite sau uneori vizibil, caratul prețios al talentului. Asistăm atunci la prăbușiri spectaculoase, care distrug într-o singură apariție de cîteva minute eșafodajul unui prestigiu construit în ani de muncă și de meserie...

Iată cîteva probleme ce merită a fi discutate, în adunări de specialitate (unde și cînd?) deși experiența ne învață că nu de discuții ducem în primul rînd lipsă...

M. I.